

Csengélei Kronika

★ INFORMÁCIÓS LAP ★

VII. évfolyam 19. szám

1998. október 1.

A tűzoltóautó próbaútra indul

Az eringi útról szóló írásaink a 351. oldalon kezdődnek!
(fotó: Molnár Mihály)

Tájékoztató az Önkormányzat négy éves szociálpolitikai munkájáról

Csengele község Önkormányzatának szociálpolitikai tevékenységét alapvetően a szociális ellátást szabályozó törvények, valamint az e tárgyhoz kapcsolódó helyi - önkormányzati - döntések határozzák meg.

A törvényi előírások mellett önkormányzatunk alapelveként tartotta számon, hogy átalakuló, formálódó társadalomban élünk. Piaci viszonyok határozzák meg az anyagi javak szétosztását - szétosztódását. Ebből következik, hogy vannak közöttünk gazdagok és átlagos, elfogadható életszínvonalon élők, de vannak közöttünk anyagi gondokkal küzdő szegények is. Sem az államhatalom, sem a helyi önkormányzat nem engedheti meg, hogy községünkben a hátrányos helyzetben élő emberek életfeltételei a minimálisra csökkenjenek, hogy ezek a polgártársaink a társadalom peremére szoruljanak. A szociális ellátás jelentőségét mutatja, hogy községünkben mindenkire, minden társadalmi rétegre, csoportra, egyénre kiterjed.

Az ellátás egyik részéhez a társadalombiztosítás révén jutunk. Ilyenek: a táppénz, nyugdíj, árvaellátás stb. Ezek mindegyike szerzett jog alapján illeti meg az embereket. A szociális ellátás másik része állampolgársághoz kapcsolódó juttatás. A juttatásokat törvényi előírások és feltételek alapján az önkormányzat biztosítja azoknak a községünkben élő egyéneknek és családoknak, akiknek az élethelyzete azt indokoltá teszi.

A szociális támogatásban részesülők többsége a fiatalok, a gyermekes családok, idősek és a váratlanul - leginkább önhibájukon kívül - nehéz helyzetbe kerültek köréből került ki. A juttatások folyósításának leginkább a kérelmező szociális helyzetét, egészségi állapotát, munkavállalási készségét, esetlegesen bekövetkező rendkívüli helyzetét vettük figyelembe.

A következőkben támogatási formánként ismertetjük a lakossággal a négy év alatt kifizetett juttatások összegét:

Szociális étkeztetés	237.000 Ft
Jövedelempótló támogatás	2.262.000 Ft
Rendszeres gyámügyi segély	3.829.000 Ft
Eseti gyámügyi segély	2.369.000 Ft
Rendszeres szociális segély	1.679.000 Ft
Eseti szociális segély	1.889.000 Ft
Folyamatos szociális segély	432.000 Ft
Gyermeknevelési támogatás (3 vagy több gyermeket nevelő családok számára)	8.562.000 Ft
Ápolási díj (tartósan beteg gyermek vagy szülő ápolásáért)	3.552.000 Ft
Lakásfenntartási támogatás	209.000 Ft
Közgyógyellátásra	726.000 Ft
Temetési segély	192.000 Ft
Mozgáskorlátozottak támogatására	1.990.000 Ft
Gyógypedagógiai támogatás	75.000 Ft
Körzetesített házigondozás költségei	4.876.000 Ft
Eseti gyógyszerköltség	284.000 Ft
Lakossági fűtéstámogatás	10.809.000 Ft
Étkezési támogatás	160.000 Ft
Egyéb, máshová be nem sorolható szoc. támogatás	578.000 Ft

Csengele község Önkormányzata a szociálpolitikát szabályozó törvényi előírások betartásával, megtervezett és céltudatos helyi munkával az elmúlt négy év során 44 millió 710 ezer forintot költött - a község lakosságát érintő - szociális támogatásra.

Önkormányzat

Az eringi látogatásról

Szeptember 17-én 39 fős csoport indult községünkől a németországi testvérközségünkbe. A késő délutáni órákban értünk meg Bajorország egyik legszebb településére, Eringbe, mely az Inn folyó partján, az osztrák-német határon helyezkedik el, gyönyörű környezetben. A legközelebbi nagyváros Passau, a vizek városa,

ahol a Duna, az Inn és a Ilz folyók találkoznak, egyesülnek, és a Dunában folytatja útját a hatalmas vízmennyiség. Lenyűgöző látvány.

A szívélyes fogadtatás után megismertük a háromnapos programot. Pénteken önkormányzati ünnepséget rendeztek, amin kb. 5-600 eringi és a meghívott vendégek vettek részt. Az est fénypontja - legalábbis számunkra - egy tűzoltókocsi makettjének átadása volt a Csengelei Önkormányzat számára, melyet személyesen vehettem át. Ering önkormányzata egy kisebb méretű tűzoltókocsit - teljes felszereléssel - adott ajándékba önkormányzatunknak, melyet szimbolikusan ezen az ünnepségen adtak át. Ezúton is szeretném megköszönni lakosságunk és önkormányzatunk nevében az eringieknek. Kívánom, hogy minél kevesebbszer legyen rá szükségünk! Azt ígérte az eringi Polgármester úr, hogy október folyamán leszállítják Csengelére. Köszönjük!

Nagy élményt nyújtott számunkra a BMW személygépkocsi gyár meglátogatása. Láttuk az első darab lemez megformálásától a működő, teljesen kész kocsi legördüléséig a különböző munkafolyamatokat. A termelés oroszlánrészét programozott robotok és a lézertechnika végzi. Az egész folyamat csúcstechnológia. Percenként gördül le egy kocsi, így egy nap alatt 1200 autót gyártanak, melynek szerte a világon kiépített piaca van. A gyáracsarnokban - méretek kedvéért - 3,5 km-t gyalogoltunk, hogy figyelemmel kísérjük a gyártást. A rendszer végén sóvárgott a szívünk a szép kocsikért. Ennyit a gyárlátogatásról.

Szombaton és vasárnap különböző szervezett és családi programok voltak. Például vármúzeum látogatás a közelben, kirándulás az osztrák Alpokba Salzburg környékén.

Úgy gondolom, mindnyájan jól éreztük magunkat. Tapasztalhattuk, hogyan lehet az emberek környezetét jóra és szépre formálni, melyet nekünk is lassú menetben követni kell. Azért a gazdaságért, környezetért, amiben a német állam működik, a német ember sokat tett. Az ilyen szintű gondolkodásmódra, az ilyen szintű tudatra, igényességre kell felnőnünk és kizárólag akkor tudjuk ezt az életformát követni. Tehát a megfelelő ágazatokban képezni kell magunkat.

Vidám volt a hangulat a sörsátorban
(fotó: Molnár Mihály)

Elnézést kérek a kis kitérőért, de úgy gondolom, szorosan csatlakozik a előbbi mondandóm az ott látottakhoz, tapasztaltakhoz. Kívánom, hogy minél több csengelei ember engedhesse meg magának, hogy eljuthasson egy fejlett országba, mert amit lát és kézzelfoghatóan tapasztal az ember, annyival mindig gazdagabb a tudata és mindezeket valahol hasznosítani tudja.

Hétfőn reggel elbúcsúztunk barátainktól, útnak indultunk és a késő esti órákban nagyon jó volt látni szerény, de nagyszerű településünket.

Sánta Ferenc polgármester

Jól alakul a Csengele- Ering kapcsolat

Utoljára öt évvel ezelőtt készítettünk interjút Ering akkori polgármesterével, Peter Hoffmannal. A Csengelének szánt tűzoltóautó bemutatása jó alkalmat adott arra, hogy a fél évtized alatti változásokról kérdezzük Karl Sacherbauert, a jelenlegi polgármestert. A tolmács Gabriel Rauschenberger volt.

Öt évvel ezelőtt igen jó volt a közbiztonság Eringben. Most milyen?

- A közbiztonság Eringben kitűnő, nincs semmi probléma. Bűnözők nincsenek. Esetleg a fiatalok zajonganak néha éjszaka.

A munkanélküliség is kicsi volt falujukban. A mai helyzet?

- A munkanélküliség nem emelkedett. Van itt a közelben egy nagy gyár, ahol sokan dolgoznak. Vannak kisebb ipari vállalkozások is, akik a munkanélkülieket felveszik. A környéken létrehozott fürdők is sok asszonyt alkalmaznak, csökkentve a munkanélküliséget.

Éves szinten Ering mennyi pénzből gazdálkodhat?

- Ötmillió márka az éves költségvetésünk. Ennek nagy részét az utak építésére és az uszoda fenntartására költjük. Ezek nem nyereséges vállalkozások. Az adósságunk személyenként 650 márka. A mi községünk a többi község ellátásához képest alacsony nívón van. 1960 fő lakik a községünkben 39,5 négyzetkilométeren. Két kisebb község van hozzánk csatolva. 65 kilométer hosszú út tartozik hozzánk, ennek csak fele pormentes.

Néhány évvel ezelőtt láttam a költségvetésüket. Igen keveset fordítottak a könyvtárra.

- Akkor nem én voltam a polgármester.

Milyen a kapcsolata a képviselőkkel?

- Nincs semmi problémám ezen a téren. Igen nagy a segítőkészségük, jó a viszonyom velük. Ennek az az előfeltétele, hogy minden rendben menjen a községben.

Néhány évig döcögött a Csengele-Ering kapcsolat. Most viszont szép számú küldöttséget fogadtak. Hogyan látja a testvérközségi kapcsolatot jövőjét?

- Az egész kapcsolatot pozitívnak értékelem. Meglátszik ezen, hogy milyen nagy létszámú vendéget fogadtunk. Töreksem arra, hogy ez a barátság még mélyebbé váljon. A csengelei vendégszeretetről igen jó benyomásaink vannak. Bizonyítja a kapcsolatot mélyítő szándékunkat az, hogy az eringi képviselő-testület egyhangúlag megszavazta, hogy ajándékba adjuk a tűzoltó kocsit Csengelének. Örülök, hogy ezzel is segíthetünk a falujuknak. Kívánom, hogy csak gyakorlatozásra kelljen használni, ne tűzoltásra.

Jövőre a csengelei falunapokra várjuk az Eringieket. Ön eljön-e, ha meghívják?

- Jelenleg ezt nem tudom megígérni, mert előre nem tudom, milyenek lesznek a családi viszonyok. Tavaly azért nem mentem, mert a feleségemnek szívproblémái voltak, kórházban is volt. A menyem is akkor betegedett meg, így nekem kellett az állatállományt ellátni. Hoffmann urat küldtem képviselőként, ő adta át az ajándékokat helyettem. Ha rajtam múlik, a következő falunapokon ott leszek.

Üzen valamit a csengeleieknek?

- Az egész csengelei népet üdvözlöm ezen az úton.

(-r -ly)

Eringi magyarok

A világot járva hozzászokhattunk ahhoz, hogy mindenhol találunk magyarokat. Ez alól a bajor kisközség, Ering sem kivétel. Négy hazánkfiáról szereztünk tudomást, kik itt telepedtek le. Ehhez még hozzászámolhatjuk Esterházy grófot is, aki kitűnően beszél magyarul, bár néhány évvel ezelőtt azt nyilatkozta, hogy ő az Esterházy család osztrák ágához tartozik. Két eringi magyart kerestünk fel otthonában. Az első utunk Gabriella Zeitlmeierhez vezetett, aki Sipos Gabriellaként jött a világra.

"Egy modern szerelmi történet"

Hogyan kerültél ide, Eringbe?

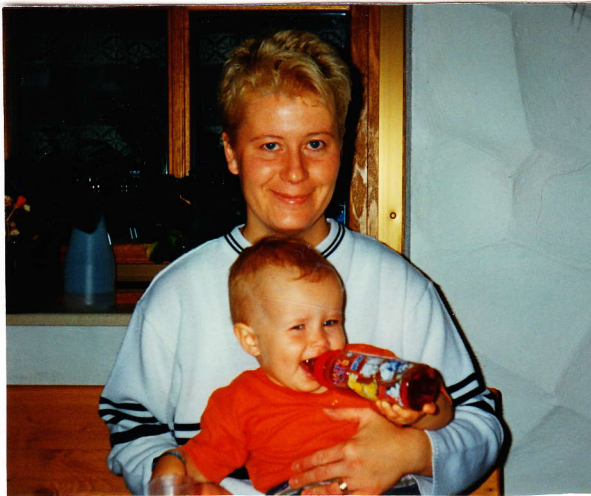
Gabriella Zeitlmeier: - Ez kissé bonyolult, de egy modern szerelmi történet is. Mosonmagyaróvár - ahol születtem, laktam - 9 kilométerre van az osztrák határtól. Aztán úgy alakult, hogy Ausztriában pincér állást kaptam, és elkezdtem dolgozni egy illniti diszkóban, mint felszolgáló. Ez a település a Fertő tó mellett van, az osztrák oldalon. Thomas a szüleivel 15-16 éve minden nyáron ott nyaralt két hetet. És ugye fiatal srác volt, járt a diszkóba, én is fiatal voltam, egyedülálló. Először csak beszélgettünk, szimpatikus voltam neki, ő is nekem. Nem is volt különösebb köztünk, hazautazott. Egyszer csak felhívott a diszkóban, beszélgettünk. Mondta, hogy szívesen eljönne Magyarországra, segítenék-e bemutatni neki ezt-azt? Szép lassan kialakult az egész, összebarátkoztunk. Két évig volt az, hogy ő jött Magyarországra, én mentem Németországba, körülbelül havonta. Megbeszéltük, hogy megpróbálok egy munkahelyet keresni Ausztria Bajorországhoz közeli részén. Nekem csak oda volt munkavállalási engedélyem, így ahhoz az országhoz voltam kötve. Egy varrodában találtam varrónői állást, jó két évet, majdnem három évet dolgoztam ott. Utána házasodtunk össze.

Német anyanyelvű volt a családjában?

- Nem volt. A nyelvet azáltal tanultam meg, hogy kikerültem német nyelvterületre. Amikor én elkezdtem Ausztriában dolgozni pincérnőként, akkor csak annyit tudtam: "Jó napot kívánok!; Tessék parancsolni!; Köszönöm szépen!". Mivel osztrákok között voltam, muszáj volt automatikusan megtanulni a nyelvet. A többi nyelvtudásomat pedig Thomas által szereztem meg. Az igazi nyelvtudás pedig itt, Eringben kellett, mert itt nem volt több magyar. Van néhány ugyan a faluban, de azokkal is általában csak akkor találkozunk, beszélünk, amikor jönnek a csengelei vendégek.

Mikor házasodtatok össze?

- 1997. január 11-én, másfél éve. Amikor Ausztriában dolgoztam, együtt laktunk már. Megbeszéltük, hogy összeházasodunk, intéztem a papírokat Magyarországon. Ez idő alatt lett a kislányom, Viktória

Gabriella Zeitlmeier a kis Viktóriával

is. Január 11-én összeházasodtunk és június 20-án született meg Viktória. Elég bonyolult volt a hivatalos iratok beszerzése. Ha jól emlékszem, augusztusban kezdtem el beszerezni őket, és decemberre végeztem vele.

Neked van rálátásod, össze tudod hasonlítani a magyar és német életstílust! Nem arra gondolok, hogy mi szegények vagyunk, ők gazdagok, hanem az életviteli különbségekre.

- Ez nehéz kérdés. Itt könnyebb az élet, egy lépcsővel fentebb van. Egy átlagos munkásnak itt is sokat kell tennie, hogy megéljen. A napi nyolc óra munkából szűkösen meg lehet élni. Thomas, a férjem három műszakban dolgozik, jó átlagkeresete van. Meg tudunk belőle élni, itthon lehetek a kicsivel, amíg óvodába nem kerül. Viszont az a hátulütője, hogy mennie kell délután is, éjszaka is, nincs hétvégeje. Hétfőn és kedden van itthon, hétvégén alig látjuk.

Mivel foglalkozik a férjed?

- Egy vegyi gyárban dolgozik. Alapanyagokat készítenek, amiből aztán spray-t, lakkot készítenek, ezt-azt.

Tanítod a kicsit magyar nyelvre?

- Csak magyarul beszélek vele, amikor együtt vagyok vele. Az első szavai is magyarok voltak: apa, anya. Magyarul mindent megért. Ha németül szól hozzá az öregapja, öreganyja, azt is megérti. Mind a

két nyelvet megérti. Van amit magyarul pötyög, van amit németül, de én csak magyarul szólok hozzá. Ha a nagyszülőkkel vagyunk, vagy rokonságban, akkor én is németül beszélek vele, mert a többiek nem értenék, miről beszélünk.

Viktóriának végül is mi az anyanyelve?

- Magyar. De szeretném, ha mindkét nyelvet jól beszélné!

Érdeklődtem már rólatok. Olyan információt kaptam, hogy van egy vállalkozásotok...

- Nem, nem. Én a varrodában dolgoztam, onnan kerültem gyesre. Ha ez lejár, akkor visszamegyek, ha visszavesznek. A főnökömmel még meg kell ezt beszélni, mert Ausztriában csak másfél év a gyermeknevelési idő, Németországban három év. De mivel én Ausztriában dolgoztam, az osztrák törvények érvényesek rám. Másfél év után vissza kellene mennem, de itt csak három éves kortól mehet a gyerek óvodába. Azt beszéltük meg, hogy lehetőség szerint három évig itthon maradok Viktóriával, mert az első három év nagyon fontos a gyermek életében.

A magyar varrónők keresete eléggé alacsony. Ez az osztrák varrónőkre is igaz?

- Igen, az osztrák fizetésekhez képest a minimum. Magyar fizetéshez viszonyítva jó. Két évvel ezelőtt 60-65 schillinges órabér volt. Az osztrák létminimumhoz szükséges órabér pedig 60 körül volt. Az átlaghoz képest eléggé rosszul fizetett munka, de sajnos az ember nem válogathat. Gimnáziumot végeztem, de itt azzal nem érek semmit.

Thomas engedne még diszkóban dolgozni?

- Nem tudom, őt kellene megkérdezni! Szerintem nem, de kíváncsi vagyok, mit mond.

[Behívja férjét, aki nimmal válaszol.]

Hogy érzed magad Eringben?

- Szép és jó itt, de hiányzik Magyarország. Hiányzik a családom, a rokonaim, barátaim. Itt nincsenek barátaim. Vannak barátaim, de olyan igaziak, mint otthon, akikkel iskolába jártam, meg együtt nőttünk fel, azokat mind ott kellett hagynom. Valahogy az ember kicsit egyedül van.

Itt sokan bajor akcentussal beszélnek. A férjed is így beszél?

- Persze, nagyon. Fontos számukra, hogy ők nem németül beszélnek, hanem bajorul. Bajorország Németország egy tartománya, de egy szabad állam és ők ehhez nagyon ragaszkodnak, büszkék rá. Nekem nagy nehézséget okozott a bajor nyelvjárás. Megtanultam németül, de ahogy itt beszélnek, az egész más. Egy kicsi már ragadt rám a bajorból is, megértek sok mindent, ritkán kell rákérdeznem valamire, amit nem értek. A bajor annyira elüt az irodalmi némettől, hogy például egy északnémet meg sem érti.

"A postagalamb a kis ember versenylova"

A következő interjúalanyunk, Béla Milz néhány éve költözött Eringbe. Nyílt, mondhatni szabadszájú beszédével kitűnik a falubeliek közül. A beszélgetésre nem könnyen állt rá, de mikor mondtuk, hogy az életére vagyunk kíváncsiak, készségesen válaszolt.

Béla bácsi, hogyan került ide, Eringbe?

Milz Béla: - 1946-ban Budakalászról ki lettem telepítve. Akkor jöttünk Stuttgart környékére, Ludwigsburgba. Ott laktam '65-ig. Én Magyarországon jártam iskolába, Pesten az Árpád Gimnáziumban tanultam. 1944. december 24-én jöttek az oroszok, bekerítették a várost. Márciusig ott volt a front. Stuttgartból kerültem ide. Ebben a házban - ahol vagyunk - egy kéményseprő lakott, aki tönkrement. Alkoholista volt. Én a galambok miatt jöttem ide. Stuttgart környékén nem volt szabad úgy tartani ezeket az állatokat, mint itt. Itt nem foglalkozik vele senki, azt tart mindenki, amit csak akar. Bajorországban minden olcsóbb.

Mikor költöztek Eringbe?

- Három éve, május 12-én jöttem ide. Az élettársam decemberben követett.

Önnek mi volt a szakmája?

- Mozdonyvezető voltam. Gőzmozdonyt vezettem, meg dízelest.

Magyarországon elég jól keresnek a mozdonyvezetők. Németországban is?

- Egy jó mozdonyvezető egy mérnökkel van egy szinten.

Ezt a szakmát még Magyarországon tanulta?

- Nem, nem, amikor kijöttem ide. Én 1931. november 6-án születtem. 1946. február 22-én, amikor kidobtak otthonról, még 15 éves sem voltam. Április 1-jén jöttem Németországba. Akkor össze volt bombázva minden. Elmentem kőművesnek. Meg kellett tanulnom a nyelvet, mert nem tudtam németül, csak gagyogtam. Négy évig dolgoztam kőművesként. Esti iskolán tanultam. Az otthonról hozott német tudásommal nem lehetett mit kezdeni. Az iskola után elküldtek a Henkschel motorgyárba. Ott voltam 7 hónapig. Ától cetig mindent meg kellett ismernem a gőzmozdonyon. Utána egy hőerőműnél szállítottam szenet és olajat. Ez nagy áramfejlesztő volt, kb. 1700 munkást foglalkoztatott. Folyamatos munkarendben dolgoztunk, nem volt vasárnapunk, karácsonyunk, ünnepünk.

Németországban mennyire vigyáznak a vonatok tisztaságára?

- Nagyon. A rend az nagyon nagy itten. A gyerekek nem dobják el a cukorka papírját, hanem a kezükben tartják, míg nem látnak szemét-tárolót. A kicsik figyelmeztetik a nagymamát, hogy szedje fel a szemetet, mert erre tanítják az iskolában. Nálunk elterjedt a szelektív szemétyűjtés. Külön gyűjtik a műanyagot, üveget, papírt, fémeket.

Amikor kitelepítették, a családjával jött Németországba?

- Igen, apámmal, anyámmal. Itt még született egy öcsém. Apámat 1971-ben elütötte egy autó és meghalt. Anyám két éve, 89 éves korában hunyt el.

Beszéltem egy másik svábbal is, akit kitelepítettek. Ő azt mondta, hála Istennek, hogy kitelepítettek...

- Nem haragszom, hogy a magyarok kitelepítettek, egyáltalán nem haragszom. Abban az időben fájt, rossz volt. Az első három évben nagyon rossz volt Németországban.

Mit hozhattak magukkal Magyarországról?

- Amikor ki lettünk dobva, 50 kilós csomagot vihettünk fejenként. Abban ruhák voltak, hét napra élelmiszer. 40 személyt zsúfoltak a

cuccával együtt egy marhavagonba. Február 22-én, este fél 6-kor indultunk el Budakalászárról. A kb. 1300 km-es utat március 1-re tettük meg, akkor érkeztünk Stuttgartba. Amíg Magyarországot el nem hagytuk, nem volt szabad kijönni a vagonból. Még vizezés céljából sem. Volt a vagonban egy vödör, mindenki abba végezte a dolgát.

Saját lakásukat kellett otthagyni?

- Nekünk volt Budakalászon az első emeletes házunk. Az anyámnak a családja tiszta magyar volt. Nemes családból, a Sárközyből származott. Apám volt sváb. Anyámnak volt egy fűszerüzlete Budakalászon, apám meg 36 hold földön gazdálkodott. Amikor kérteztünk, heti 1 kiló kenyeret kaptunk. Havonta 10 dkg zsiradékot - margarint, vaj nem volt -, negyed kiló húst kaptunk. Úgyhogy amit egy hónapra kaptam, 15-16 éves koromban, egyben meg tudtam volna enni. Az volt a szerencsénk, hogy otthonról elhoztam egy nyulat hat kölyökkel. Ezek szaporodtak, volt egy kis hús. Zöldséget a kertben termeltünk.

*A szókimondásáról ismert Milz Béla
(fotók: Molnár Mihály)*

Most minek érzi magát, magyarnak, vagy németnek?

- Ezt nagyon nehéz megfelelni. Ha Magyarországon vagyok, akkor magyar vagyok. Ha 3-4 hétig lent vagyok, úgy mondom, megyek haza Magyarországra. Lent vagyok 3-4 hétig, akkor megyek megint haza. Úgyhogy nekem két hazám van. Hazajárok Budakalászra, ott lakik az unokatestvérem. Budapesten is van három rokonom, de nem tudom pontosan hol élnek. Pomázon is van egy unokatestvérem. Csengelén kétszer jártam. Egyszer úgy, hogy nem tudta senki. Akkor még Stuttgartban laktam, nem voltam itt. Ott meséltek "Cengeléről", egy magyar községről. Mondtam az asszonynak, elmegyünk, megkeressük ezt a "Cengelét". Egy szürkemarha gulya mellett mentünk el. Mondtam egy ottani asszonynak, hogy Csengelére mennénk. Azt mondta, már ott vagyunk. 11-kor érkezünk Csengelére. Bementünk a kocsmába, hogy lehet-e valamit enni. "Mit akar enni, még egy levest sem tudnék adni magának!"- volt a válasz. Kólát és sört ittunk, majd elmentünk vissza Majsára. Másodszorra tavaly húsvétkor Baranyi Jóskánál jártam. Ők két éve voltak nálunk. Vendégeskedtek nálam csengelei gyerekek is. Sokszor 10-15 gyerek volt itt az udvaromban. A passauai hajóki-rándulásra kilenc gyereket vittem el.

Láttuk a galambjait. Itt, Eringben kezdte a galambászkodást, vagy már korábban?

- Hat éves koromban kaptam az első galambokat. Apám Pesten vette őket. Azóta mindig volt galambom. Postagalambokkal 1954-től foglalkozom. Sok országos díjat nyertem. Nagyon jó galambász barátom volt Kaposváron Anker Alfonz. Ő volt a hibrid csirke és hibrid disznó kitenyésztője. Ő sokat járt nálam, és én is nála, amikor hazajöttem. Sajnos szívinfarktusból már meghalt. Bácsalmásról is jártak hárman nálam, de már csak a keresztneveikre emlékszem.

A galambtenyésztést a pénz miatt csinálja?

- Nem, ez tiszta hobby. Lehetne minden vasárnap pénzért versenyeztetni, de én ezt nem csinálom. A postagalamb a kisember versenylova.

Milyen messzire repülnek el a galambok?

- 220 km-rel kezdenek. A jó postagalamb 1000-1500 km-t is repül.

Egy madaram Spanyolországból, Barcelonából hazajött 13 óra alatt. Ez 1160 km légvonalban.

Biztosan olvas tudományos irodalmat is. Hogyan talál haza a galamb?

- Azt nem tudja senki. Az viszont ismert, hogy hétköznap és szombaton sokkal több reptetett galambot veszítünk, mint vasárnap. Mindenki telefonál, és ez nagyon zavarja az állatot, nem talál haza. 10-15 évvel ezelőtt 30 % veszteség volt, most ez az arány 50-55 %. Másik gondot a madárvédők okozzák. Azok bolondok. Annyi karvaly van, hogy nálunk már kevés az énekesmadár. Ezek megfogják a galambokat, sőt a tyúkokat is.

Olyan nyugodtagnak tűnnek az itteni emberek...

- A bajornak egészen más élete van, mint a svábnak. A sváb él, hogy dolgozzon, a bajor dolgozik, hogy éljen. A bajort a magyarhoz lehet hasonlítani.

Milyen most a közbiztonság Németországban?

- Sajnos mostanában már félni kell a bűnözőktől, és mindig csak rosszabb lesz. Egy városban nem merném elővenni a pénztárcámat, ha mellettem áll valaki. Tíz évvel ezelőtt nem kellett félni. Az autóm soha nem zártam le. Mióta kelet nyitva van, le kell. A legtöbb gazember Oroszországból jön, meg Romániából. A román maffia teherkocsival bejön, láncsal leszakítják az ékszerbolt rácsát, kalapáccsal beverik az ablakot. Mire kijön a rendőrség, már oda vannak. Átmegy a határon és vége!

Nem beszéltünk még a családjáról!

- Nekem van egy fiam, Margit az én második feleségem. Neki is van négy fia. Mindketten özvegyek voltunk. A fiam 7 éves volt, amikor az anyja meghalt. 17 éves koráig egyedül neveltem. 22 éve élek együtt Margittal. Mindketten eladtuk a házunkat és itt, Eringben vettünk újakat, egymás mellett.

A szókimondó stílusát örökölte valakitől?

- Apámnak is nagy pofája volt, meg nekem is. Az is megmondta azt, ami nem tetszett, én is megmondom. Ha itt lenne Kohl kancellár, akkor is megmondanám a véleményemet. Kb. 10 éve Magyarországon bevittek a rendőrök. Az egyik fürdőben NDK-sok voltak

és az egyik azt mondja, náluk sokkal több a fiú. Mondom neki, azért hogy kell katonának. Ő visszakérdezett, miért? Azért, hogy legyen kit lelőni, ha átjön a falon. Kiderült, hogy egy rendőr is volt a medencében, aki megértette a német szöveget. Nem tartott 10 percig, jöttek a magyar rendőrök. Bevittek Fonyódra, kérdezgettek. De elengedtek, nem volt semmi probléma, nem büntettek meg. Az iránt érdeklődtek, mikor hagyom el az országot. Mondták, hogy míg ez a véleményem, addig ne jöjjenek Magyarországra.

Kontesz Józsefné - Molnár Mihály

Az eringi kirándulás

Egyszer jártunk Eringben,
Szép volt, mint a mesében.
Megjártuk az Alpokat,
Láttuk a magaslatokat.
Láttunk gyárat, láttunk várakat,
Kimagasló hegyeket és kősziklákat.
Fentről lenézve kicsinyke házakat,
Lentről felnézve gyönyörű virágokat.
Utaztunk a libegőn,
Egy kicsit hebegőn.
Ily szépet csak az látott,
Aki járt más országot.
Hazafelé ballagtunk,
A határon búslakodtunk.
Majd jókedvre derültünk,
Míg kis falunkba elértünk.

Virág Sándorné

Végleges a választási lista

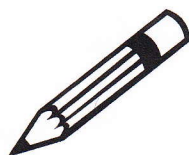
Az 1998. évi önkormányzati választásra a jelölést 1998. szeptember 25-én 16 órakor lezárták. Franczia Jenőné mb. jegyzőtől kapott tájékoztatás szerint a következők indulnak a voksoláson:

Polgármester jelölt

Sánta Ferenc (Dózsa György u. 7.) független

Képviselőjelölt

Bitó József	(Tanya 702.)	független
id. Czakó János Mátyás	(Tanya 330.)	független
Csáki Tünde	(Május 1. u. 50.)	független
Juhász József	(Felszabadulás u. 38.)	független
Kiss Nándor	(Felszabadulás u. 40.)	független
ifj. Kormányos Sándor	(Tanya 490.)	független
Kuklis András	(Május 1.u. 21.)	független
Rényi László	(Felszabadulás u. 17.)	független
Sánta Ferenc	(Dózsa György u. 7.)	független
Szabó Béla	(Tanya 701.)	független
Széll Lajos	(Arany János u. 8.)	független
Valkovics Antal	(Tanya 549.)	független
Vincze János	(Tanya 254.)	független
Virág Sándor	(Petőfi u. 10.)	FKGP
ifj. Vörös Rudolf	(Tanya 588.)	FKGP

Visszatekintő

Ezt írták Csengeléről 65 éve:

A csengelei piacok

A csengeleiek annak idején engedélyt kaptak arra, hogy az állomás mellett hetipiacokat tarthassanak. Nemrégiben azt kérték, hogy a piacot az állomás helyett a tanya központjában tarthassák meg. Az engedélyt megkapták, de úgy látszik, hogy a központi piac nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mert külön engedélyt kértek az állomás mellé is.

(Megjelent a Tanyai Újság 1933. október 1-jei számában)

Ezeket írták Csengeléről 60 éve:

Véres bál Csengelén

A tanyai virtus véres következményei miatt 9 csengelei gazdalegényt állított az ügyészség a törvényszék elé. A legények ellen súlyos testi sértés büntette miatt indult eljárás.

Az ügy előzményei egy bálra nyúlnak vissza, melyet 1937. március 30-án rendeztek a csengelei gazdalegények az egyik helybeli vendéglőben. Bál után Sutka Ferenc 27 éves legény, a verekedés szenvedő hőse, két leány ismerőse társaságában hagyta el a bál színhelyét. A vendéglő bejárata előtt nagyobb legénycsoport verődött össze, akik legnagyobb részét a szomszéd Kömpöc tanyáiról jöttek be a bálra és akikre Sutka gúnyos megjegyzéseket tett. A kömpöciek ezért felelősségre vonták Sutkát, majd a verekedés hevében összeverték és megszurkálták, úgy, hogy Sutkát a helyszí-

nen kellett sürgős orvosi segélyben részesíteni.

A vádlottak egy része beismerte, hogy részt vettek a verekezésben és azzal védekeztek, hogy Sutka kihívó magatartása és becsmérő megjegyzései váltották ki. Négyen, név szerint Tóth Gáspár, Tóth Flórián, Balogh Lajos és Sipka Péter tagadták, hogy szereplői lettek volna a véres esetnek. Ezek ellen az ügyészség a tanúvallomások alapján el is ejtette a vádat. A tárgyaláson felolvasott orvosi látlelet szerint Sutka a fején, karjain és combján 8 napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett.

A törvényszék súlyos testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek a vádlottakat és ezért Tóth Józsefet 3 havi, Péter Szabó Ignácot, Bitó Lajost, Gombos Rudolfot és Kiri Mihályt 3-3 havi fogház büntetésre ítélte. Bitó Lajos fellebbezett. Az ítélet a többi vádlottakra vonatkozó része jogerős.

Leütötték az úton

Egy eszméletlen állapotban fekvő, véres fejű emberre akadtak Csengelén a nemzetközi úton. A súlyosan sérült ember Viszmege János 28 éves napszámos, akit - mint később a nyomozás során megállapították - egy Bodó nevű ember hámfával leütött. Utána elmenekült. Az eszméletlen állapotban fekvő embert később valaki kifosztotta, mert a pénztárcájával együtt 30 pengőt elloptak tőle. A nyomozás folyik. Viszmeget a klinikán ápolják.

(Megjelentek a Tanyai Újság 1938. október 8-i számában)

Foci krónika

Továbbra is veretlenek vagyunk!

1998. szeptember 13. Csengele - Csanytelek II. 0:0

Vezette: Szekeres. 50 néző.

Csengele: Bencsik, Pataki, Szabó, Pipicz, Heim, Haraszti, Vígh

(Kovács Sz. 65.'), Dr. Bitó, Tóth A., Ambrus, Szanka.
A mérkőzés eredménye ellen óvást nyújtottunk be, ugyanis az ellenfélnél jogosulatlanul szereplő játékos volt.

1998. szeptember 19. Déli Apró - Csengele 2:2 (0:0)

Szeged, Kisstadion. Vezette: Tari. 200 néző.

Csengele: Bencsik, Pataki, (Víg T. 65.'), Ambrus, Sisák, Szabó, Pipicz, Szanka, Vigh Cs., Molnár, Heim, Tóth A. (Haraszi 46.').

Csengelei gólszerző: Szanka, Molnár.

A volt NB I-es játékosokat felvonultató Déli Apró csapatával, idegenben értékes döntetlent játszottunk.

1998. szeptember 26. Csengele - Pusztamérges 5:2 (2:2)

Vezette: Somodi. 100 néző.

Csengele: Kucsora, Szabó, Ambrus, Tóth Z., Pipicz, Pataki, Vigh Cs., Haraszi (Kun-Szabó 75.'), Túri, Tóth A. (Kovács Sz. 60.'), Szanka.

Csengelei góllövők: Szanka (2), Pipicz, Kun-Szabó, Tóth Z..

A második félidei jó játékunkkal nagyobb arányban is győzhettünk volna.

Kun-Szabó Tibor

Iskolai sportnap

1998. szeptember 25-én került megrendezésre a már hagyományos őszi sportnap az iskolában.

A vidám és érdekes sportnap a bemelegítéssel indult. Ezután az iskola 4 csoportra osztva birkózott meg az akadálypálya nehézségeivel. Az első helyezett a 4-5. osztályosokból álló csoport lett. Őket a 3-6., 1-8. és végül a 2-7. osztályosok csapata követte.

A felsősök nagy akadályversenyen vettek részt, a pálya 7 km hosszú volt. Ott már keményebbek, gondolkodtatóbbak voltak a feladatok. Például képrejtvény, keresztrejtvény, közmondás kirakás, lábnym gazdájának keresése. A verseny érdekessége az volt, hogy térképpel kellett eligazodnunk a falunk külterületén. Az állomásokon nem voltak vezetők sem. A 12 csapat közül a "Danon a Rudi" nevű gárda Bagi Róbert vezetésével vitte el a pálmát. Második lett a "Merők-nyerők csapata" Kuklis Mariannal az élén. Harmadikok a Süli Márta vezette "Olimpikonok" lettek.

Amíg mi, a nagyok ezzel töltöttük az időnket, az alsósok a csengelei templomrom megtekintését tűzték ki célul. Ott játékos vetélkedőt szerveztek nekik a tanító nénik.

A délután folyamán különböző kézi és foci meccseken mértük össze ügyességünket. Minden osztály állított ki fiú és lány foci és kézi csapatot is. A fiúk foci eredményei: I. 8. osztály, II. 7. osztály és III. 5. és 6. osztály holtversenyben. Kézilabdában az első a 8. osztály, második a 7. osztály és a harmadik az 5. osztály. Lányok közül a papírforma szerint első a 8. osztályosok lettek. Második helyen a 7. osztály, a harmadik helyen a 4. és 5. osztály végzett, holtversenyben. Fociban a 8. osztályos lányok lettek az első. A második helyen a 6. osztályosok, a harmadikon az 5. osztályosok végeztek. A mérkőzések 17 óráig tartottak, és ezután mindenki fáradtan, de élményekkel gazdagon ment haza.

Szerintem nagyon jól érezte mindenki magát, és ezúton szeretném megköszönni az egész iskola nevében a tantestületnek ezt a felejthetetlen Sportnapot!

Erdélyi Viktória

Önkormányzati beszámoló a következő számban!

A közmeghallgatással (falugyűléssel) egybekötött 1998. szeptember 29-i önkormányzati ülésről lapzárta miatt csak a Csengelei Krónika október 15-i számában tudunk beszámolni.

A szerk.

H i r d e t é s e k

A Csengele, Vadgerlés u. 11. szám alatti videókölcsozóm nyitvatartási ideje megváltozott. Az új nyitvatartás: 16-tól 19 óráig. Az Anasztázia című rajzfilmet és a Titanic című játékfilmet megvásárolhatja 2800 Ft-ért. Heti ajánlatunkról a Fortuna presszó ablakában tájékozódhat!

Nagy Tamásné

*Reális áron, nagy választékban kaphatók
fólia és szerkezeti csövek, betonvasak,
betonhálók, valamint zártszelvények minden
méretben. Nagy tételben díjtalan
háhozszállítás!*

Nyitva hétfőtől péntekig 9-től
17 óráig, szombaton 8-tól 13 óráig.

Hívjon, érdeklődjön!

CsÖVES KFT.

Balástya, Móra Ferenc u. 28.

☎06-60/317 866, 06-60/341 868, 06-20/9 756 539

Eladó 17 éves Skoda 105S lejárt műszakival. Érdeklődni: Kócsó Istvánnál a Csengele, Árpád u. 17. szám alatt, vagy a 286 083 telefonszámon.

Csengelén 3 szobás tanya melléképületekkel, fóliákkal, 3 nortonkúttal, bekerített nagy udvarral, sok akác- és eperféval, szőlővel, gyümölcsfákkal eladó. Érdeklődni lehet: Vigh Istvánnál a Csengele, Május 1. u. 8. szám alatt vagy a 286 030 telefonszámon.

Mercedes tehergépkocsival mindenfajta teherszállítást 15 tonnáig vállalok. Érdeklődni lehet: Csókási Ferenc Csengele, Felszabadulás u. 26. ☎286 102

Szőlőcukor, árpa, kukorica, búza, zab, rozs vetőmag, köles kis és nagy tételben, továbbá tápok és őrlemények kaphatók a csengelei vasútállomásnál lévő Kisbetérő terményboltjában (Kistelek, Tanya 312.). Nyitva 6-tól 18 óráig. Hétfő szünnap.

Fotó szaküzlet Kisteleken, a posta mellett!

- Igazolványkép 3 perc alatt!
- Fénymásolás A3 és A4 méretben!
- Gyermeksorozat, ballagás, esküvő-lakodalom, egyéb rendezvények felvétele.
- Fényképezőgépek, filmek, elemek, albumok, képkeretek nagy választékban kaphatók!
- Fényképezőgép javítás, szaktanácsadás.
- Filmkidolgozás 1 nap alatt!

Nacsa Jánosné fényképész

Kistelek, Kossuth u. 16.

rádió☎06-60/488 324 ☎(este) 329 659

Családi eseményekre (lakodalom, ballagás stb.) 220 Volttal működő hűtőkocsit lehet bérelni Csókási Lászlótól a Csengele, Petőfi u. 20. szám alatt. ☎ 286 082

Mindennemű szemes termény tisztítását vállalom. Ezen kívül szivattyúk javítását és felújítását, valamint terményszállító csigák készítését rövid határidőre vállalom.

Varga Mihály Kistelek, Tanya 345. szám

☎ 259 990 rádió ① 06-20/9 364 061

Táp-takarmány kereskedésben tüzelő- és építőanyagot (PB-gáz, betongerenda, cserép, téglá, kőpor, cement, mész, faanyag, sóder stb.) is árusítok. Előrendelés esetén néhány napos határidővel házhoz szállítom a megrendelt anyagot. Gyors kiszolgálás, kedvező árak!

A nyitvatartási rend: keddtől péntekig 7-től 16 óráig, szombaton 7-től 12 óráig.

Baranyi József kereskedő Csengele, Arany J. u. 1.

☎ 286 241 rádió ① 06-30/9 670 366

Háztáji gépekhez való alkatrészek gyártását (fogaskerék stb.) vállalom. PB-gáz szabványos csatlakozó (pörkölhöz stb.) állandóan kapható.

Dénes Balázs vállalkozó

Csengele, Felszabadulás u. 3.

① 06-60/487 337 és 06-60/471 858

A Csengelei Polgárőr Csoport támogatóinak
havonta kétszer megjelenő lapja

Kiadja és sokszorosítja: Csengelei Polgárőr Csoport Felelős kiadó: Kucsora Péter
Szerkesztőség: Csengele, Felszabadulás u. 11. Fel. szerkesztő: Kontesz Józsefné

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

1081 Budapest, VII. ker. Auróra u. 11.

Telefon: 3 034 738 Fax: 3 034 744

<http://www.observer.hu>